

Pia Lešnik, Gimnazija Jožeta Plečnika Ljubljana, Načrt sklopa medjezikovnega pouka, gradivo za udeležence v stezi Večjezičnost/raznojezičnost na 4.
 Nacionalni konferenci Jeziki v izobraževanju, Brdo pri Kranju, 1.7.2022, ZRSŠ

Cilj	Pričakovani rezultati	Dejavnosti dijakov	Vodilno vprašanje (raziskovalno vprašanje)	Vsebina / gradiva
- razvijanje strategij razumevanja besedila (bralnega razumevanja) - pogovarjanje o procesu (razumevanja)	- analizirajo in uzaveščajo tiste miselne dejavnosti, ki jim pomagajo, (da 'se znajdejo') pri razumevanju neznanega besedila /novega jezika. -	- PRIMERJAJO, OPAZUJEJO, SKLEPAJO, POVEZUJEJO - berejo besedilo – prevedejo/povzamejo vsebino. - sklepajo iz konteksta ("sex") - povezujejo znanja (transfer med jeziki) zaradi podobnosti (z angl., nem.) -prepoznavajo skupne korene (lat)	Kako lahko razumem neznano besedilo? Katere spretnosti moram imeti/razviti? Katera so orodja sporazumevanja?	danska kriminalka
spoznavanje fonetičnih značilnosti ita. (opazovanje, sklepanje)	- usvojijo pravila branja in pisanja. - primerjajo značilnosti pisanja/izgovorjave v njim znanih jezikih - uzaveščajo (glasoslovne) značilnosti jezikov, ki se jih učijo/poznajo.	- berejo in prepoznavajo znana imena (komentirajo, pojasnjujejo osebe). - ugotavljajo značilnosti branja/pisanja. - primerjajo glasove/črke z drugimi jeziki. - ugotavljajo zapis za glasove, ki so v slovenščini zapisani s posebnimi črkami (č,š,ž) - predstavijo posebnosti pisanja/glasov v drugih jezikih (an:th,nem:preglas, fr:R, nosnik,šp: h-j, th	Kako beremo, izgovarjamo ita. besede (napisano)?	znana italijanska imena
Motivacija (opogumljanje pred učenjem novega jezika) - Prepoznavanje besedišča /analogije/ povezovanje z jeziki	- prepoznajo/ spoznajo, da si pri razumevanju enega jezika lahko pomagajo z znanjem drugih jezikov.	izdelajo tabelo s prevodi v tistih jezikih, ki jih poznajo: po abecedi (vsaka dvojica - ena črka) zapišejo izraze, ki jih najdejo v slovarju (italijansko-slovenski) in jih razumejo, ker so podobni izrazom v dijakom poznanih jezikih	Katere izraze/besede prepoznam, ker poznam še drug-e jezik-e? Kako mi znanje enega jezika pomaga pri razumevanju drugega jezika? Kaj že vem/znam – še preden se učim nov jezik?	"slovar znanih izrazov" (ita-slo-ang-nem/šp – hrv/srb)
- razvijanje strategij /orodij samostojnega učenja z opazovanjem (razvijanje deduktivnega mišljenja) (razvijanje meta-kognitivnega učenja – primerjava jezikov in pogovor o njih – analiziranje značilnosti jezikov: iskanje skupnih lastnosti in posebnosti –člen)	opazujejo zapisane izraze, jih analizirajo. ugotavljajo jezikovne lastnosti in značilnosti – sklepajo, katera so pravila/značilnosti tvorbe samostalnika in pridevnika. - naučijo se pravila tvorbe množine. - novo pravilo uporabljajo v novih primerih. - Primerjajo tvorbo sam/prid v drugih jezikih – s končnicami(ang, šp – s, es) Navajajo slovnične kategorije in jih definirajo (spol, število, sklon, glagolski čas). - ugotavljajo podobnosti in razlike med različnimi jeziki. - Izpostavijo člen (article/articolo), ugotavljajo značilnosti rabe in oblike.	opazujejo svoje slovarske zapise in navajajo opažanja, ki jih skupaj analiziramo: končnice besed – vokal; sosledje vokalov in konzontanov v besedah; poudarki, naglasi (naglasna znamenja). Primerjajo z drugimi jeziki (nem. ang.slo-razmerje konzontanov in vokalov v besedah v slovenščini "zmrznjen". značilnosti samostalnikov/pridevnikov (m/ž spol): - Ugotovijo tipične končnice za oba spola. - Naučijo se tvorbe množine sam. in prid.: urijo na osnovi zapisane sheme z uporabo 'njihovih slovarskih izrazov'. Poimenujejo jezikovne/slovnične kategorije (kot so se učili pri pouku slovenščine/angleščine /nem/šp- primerjamo strokovne izraze in jih zapišejo (na tablo). Ugotavljajo podobnosti in razlike – člen! Spoznajo in uporabijo nedoločni člen . Primerjajo z drugimi jeziki (slovenščina –pogovorno, narečno)	Kakšne so značilnosti italijanščine? /Kaj lahko opazim na podlagi meni znanih izrazov? Kaj o jeziku lahko ugotovim, prepoznam, izvem sam? Katere so jezikovne/slovnične kategorije v različnih jezikih? Kaj imajo jeziki skupnega/podobnega in kaj različnega?	slovar znanih izrazov tabela/ shema (pravilne) tvorbe množine samostalnika/pridevnika slovnične kategorije (sam, prid, glagol, prislov, predlog, veznik, člen)

Cilj	Pričakovani rezultati	Dejavnosti dijakov	Vodilno vprašanje (raziskovalno vprašanje)	Vsebina / gradiva
Izvedba dialoga; - spoznavanje skladnje (vprašalnih, trdilnih povedi)		Izpolnijo obrazec (tisto, kar vejo/znajo in kakor znajo) – pomembno je, da se sporazumejo.	“Če bi se zdaj znašel na policiji in bi moral izpolniti osebne podatke – kaj od tega bi znal?--- “Kaj že znam/razumem?”	- Avtentična situacija: “obrazec – osebni dokument”. - Predstavitveni ‘obrazec’ z vprašanji in odgovori
Vzpodbujanje samostojnega učenja različnih jezikov (ustvarjanje potrebe po samostojnem učenju) Spoznavanje jezikovnih univerzalij in posebnosti posameznih jezikov	Prepoznajo značilnosti italijanske skladnje in jo primerjajo z ostalimi jeziki (nemščina) Analizirajo in primerjajo oblike posamezne besedne vrste in ugotovijo značilne končnice; te končnice uporabijo na drugih primerih.	Opazujejo vprašanja in odgovore, s katerimi tvorijo predstavitveni dialog: - ugotavljajo značilnosti skladnje ; Razlikujejo med trdilno, vprašalno. Ugibajo, kako tvoriti nikalno poved. (Učitelj potrdi pravo možnost.) - navedejo nikalnice v različnih jezikih. - analizirajo samostalniško besedo (število, spol, sklon). - Uporabijo nedoločni člen pred samostalniki (slovarski izrazi) Poiščejo glagole v dialogu in ugotavljajo značilnosti (1. In 2. Oseba ednine) – tipične končnice. V seznamu izrazov poiščejo samostalnik; uporabijo glagol (sono:ho) in tvorijo enostavne povedi (“Io ho una banana. Tu sei interessante.”)	Zakaj se sporazumevamo? Kako se sporazumevamo? Kaj je jezik – ‘iz česa je’? Kateri so gradniki jezika? (“Lego kocke”) Kako te gradnike sestavljam, da izrazim misel? Kaj še moram vedeti, da bom znal izraziti/tvoriti misel/poved/stavek? Kaj še moram vedeti, da bom lahko sam tvoril/oblikoval misel, stavek? Kaj vse lahko povem s tem, kar o jeziku že vem/znam? Kako z malo elementi jezika (besed) povedati čim več, tako da jih čim bolje uporabim? (“Manj je več!”)	(vprašanja in odgovori za ‘predstavitve sebe’) Nedoločni člen (tabela) Seznam slovarskih izrazov.
Spoznavanje značilnosti glagola v nedoločniku in primerjava z romanskimi jeziki)	Analizirajo znane povedi in ugotavljajo značilnosti skladnje, da bi razširili zmožnost govornega sporočanja (induktivno – deduktivno mišljenje).	Iz znanih besedil /povedi ugotavljajo glagole in njihov pomen, obrazila in jih uporabijo v novih povedih. Opazujejo zapise učitelja na tabli in ugotovijo pravila tvorbe posamezne osebe in števila glagola (“ho, hai/sono,sei”).	Kako iz znanih glagolov, samostalnikov in pridevnikov tvoriti poved in razširiti možnosti predstavljanja sebe/drugega? Ali usvojena struktura omogoča apliciranje novih elementov in s tem razširjanje govornih zmožnosti?	Seznam slovarskih izrazov Spregatev glagolov “avere/essere” (tabla) in osebni zaimek (v večih jezikih). Dodatno besedišče (za opis osebe/sebe)
Spoznavanje značilnosti romanskih glagolov (v nedoločniku: -are, -ere, -ire)	Spoznajo glagole v nedoločniku in nove besedne zveze (Mi piace + nedoločnik), tako da lahko zadostijo potrebi po tem, da povejo kaj več o sebi (kar radi počnejo) in jih uporabijo v ustrezni besedni zvezi,	Opazujejo svoj »seznam znanih izrazov« in poiščejo glagole: ugotovijo skupno značilnost (končnice) in primerjajo pravilo z drugimi jeziki. Usvojijo stalno besedno zvezo (Non/ Mi piace+ nedol). Zanikajo in znajo vprašati drugega. Primerjajo z ostalimi znanimi jeziki (špa: Me gusta, ang: I like to..)	Kaj imajo skupnega glagolske oblike v jezikih, ki jih poznam? Kakšne so značilnosti glagola? Kako lahko kaj več povem o sebi s preprosto uporabo glagola (v nedoločniku)?	“slovar znanih izrazov« Razširjanje besedišča: seznam glagolov v nedoločniku. <u>Mi/Ti piace + nedol.</u>

Pia Lešnik, Gimnazija Jožeta Plečnika Ljubljana, Načrt sklopa medjezikovnega pouka, gradivo za udeležence v stezi Večjezičnost/raznojezičnost na 4.
 Nacionalni konferenci Jeziki v izobraževanju, Brdo pri Kranju, 1.7.2022, ZRSŠ

Cilj	Pričakovani rezultati	Dejavnosti dijakov	Vodilno vprašanje (raziskovalno vprašanje)	Vsebina / gradiva
Urjenje govornega sporočanja (predstavitev sebe in bližnjih)	Uporabijo osebne zaimke (dajalnik), zato da predstavijo sebe in druge – znajo vprašati in predstaviti sebe in drugega. Znajo predstaviti sebe in svoje bližnje v samostojni pripovedi.	Opazujejo in primerjajo razliko v zaimkih (imenovalnik, dajalnik), primerjajo s slovenščino, ločijo naslonsko, naglasno obliko. Pripovedujejo o sebi in svojih bližnjih (sorodnikih, prijateljih, sošolcih), tako da uporabljajo: glagol v nedoločniku, osebni zaimke (dajalnik). - ugotavljajo vrste zaimkov, sklone in različne jezike	Kako lahko na podoben način (po naučenem vzorcu) razširim pripoved, tako da spremenim le posamezni element povedi? Kako lahko predstavim svoje bližnje in to, kaj oni radi /ne radi delajo?	Osebni zaimke v dajalniku (ita, slo)
Spoznavanje glagolskih spregatev. Primerjanje principov tvorbe osebne glagolske oblike (sedanjik) v različnih jezikih. Usvajanje in utrjevanje strukture povedi. Urjenje govornega in pisnega sporočanja.	Ugotavljajo značilnosti glagolskih spregatev v znanih jezikih in s pomočjo že znanih obrazil znajo tvoriti novo poved/ misel z novim glagolom (sklepajo). Spoznajo nove glagolske oblike (3 skupine, glede na končnice nedoločnika) v ednini in množini in jih uporabijo v povedi. Utrjujejo novo besedišče, razširijo zmožnosti govornega sporočanja; povejo tudi za svojega bližnjega, kaj počne/česa ne počne.	Razmišljajo o neosebni in osebni glagolski obliki v različnih jezikih (slovenščina!); katere so značilnosti in kako se uporabljajo. Iz znanih vzorcev – opazujejo zapis na tabli, kot so sami izluščili iz besedila (»predstavitveni obrazec z vprašalnicami«: ho, hai/ sono/sei, parlo/parli) ugotovijo značilnosti glagola za 1. In 2. osebo ednine. Po tem vzorcu spregajo glagole in zase povejo, kaj počnejo in česa ne počnejo. Napišejo sestavek o sebi in o svojih bližnjih, tako da na ustrezen način vključijo doslej usvojeno znanje (jezikovnih struktur in besedišča).	Ne le, da povem kaj rad počnem in česa ne maram, kako naj povem, kaj delam? Katere vzorce že poznam in kako mi lahko pomagajo, da razširim svoje komunikacijske zmožnosti? Kaj vse znam povedati o sebi in o svojih bližnjih?	»predstavitveni obrazec z vprašanji in odgovori« Glagolske spregatve (tabela) v sedanjiku (-are, -ere, -ire)
Usvajanje svojilnih zaimkov; utrjevanje govornega in pisnega sporočanja; govornega sporazumevanja. Spoznavanje principov tvorbe svojilnih zaimkov v različnih jezikih.	Znajo predstaviti družinske člane (opišejo zunanost, značaj, kaj radi počnejo/česa ne marajo, kaj delajo) Primerja nekaj svojilnih zaimkov v znanih jezikih in jih zapiše. V italijanščini sklepa na končnice, glede na poznavanje pravil tvorbe samostalnika, pridevnika.	Na učiteljevo motivacijsko vprašanje (come è tua madre/ sorella, tuo padre/ fratello?) odgovarjajo z znanim besediščem in ugotovijo potrebo po znanju svojilnih zaimkov. Navaja svojilne zaimke v slo, ang, šp/nem – ugotavlja, kako so razvrščeni (število, oseba) in opazuje pravilo tvorbe. Predstavi značilnosti tvorbe končnice pridevnika v italijanščini in po podobnosti tvori še končnico svojilnega zaimka – tako da sam ugotovi pravilo gleda na spol in število.	Kako predstavim svojo družino? – katere jezikovne strukture moram še znati, kako lahko uporabim že usvojene? Kako mi znanje ene jezikovne strukture (pridevnik, samostalnik) pomaga pri izražanju druge (svojilni zaimke).	Svojilni zaimki (tabela v večih jezikih)

UČENEC: - **opazuje, primerja, analizira, sklepa, uporablja** usvojene strukture v novih okoliščinah (primerih) – aplicira. Z uzaveščanjem jezikovnih struktur, razmišljanju o jeziku in delovanju (metakognicijo) upoveduje majhno količino besed v čim večih okoliščinah (čim boljši izkoristek 'inputa'- znanih in vnešenih informacij). S primerjavo med jeziki krepi svojo splošno komunikacijsko zmožnost (pri vseh jezikih).

- **se sprašuje:** »Kaj vse lahko naredim s tistim, kar (že) znam /kar imam?« »Kako čim bolje izkoristiti svoje znanje v čim večih okoliščinah?« »Kaj si pravkar naredil? kako si to naredil? Kako lahko to izboljšam? (jezikovno ozaveščanje – kognitivno poučevanje)